

VĚSTNÍK

SPOLEČNOSTI ANNY PAMMROVÉ

Bobrůvka pod Šafránkovým mlýnem

61

TIŠNOV

Červen 2015

Helena Pernicová v zamyšlení u hrobu Anny Pammrové ve Žďárce

Milí přátelé,

přelom jara a léta, kdy končí červen, ten nejkrásnější měsíc v našich končinách, připomíná narození té, jejíž jméno obsahuje i název našeho zpravodaje. Doba vzrostlých luk a koberců polního kvítí vyvolává vzpomínky na její putování po okolí žlutého domku na pammrovské planině i po březích říčky Bobruvky. Když tam zavítáme v tento čas, jako bychom nacházeli v trávě její stopy, a když si vybavíme kytici, kterou svázal před pěti lety na její památku Jan Lacina, ožívají drobné kvítky - ty měla Anna ráda nejvíce pro jejich prostou krásu, ale také pro léčivou moc.

Snad se nám podaří sejít se na Pammrově v době, kdy se bude blížít výročí její smrti, tehdy na stránkách nad bývalým Šafránkovým mlýnem dohořovalo léto. Tam, kde strávila celou polovinu života, si ji připomeneme v její nejvěrnější podobě. O dalších setkáních v souvislosti s pammrovským jubileem budete informováni později.

I koncepce přítomného čísla Věstníku směřuje převážně k tomuto tématu - napomohla tomu i řada událostí, kterým sluší přívlastek závažné. Je to především loňský objev dosud neznámých dopisů Pammrové v osobním archivu pana řídícího Mazáče, který převzal do úschovy dlouholetý doubravnický archivář pan Jirčík. Díky velké iniciativě Miroslava Cecavy, který archiv podrobně prostudoval a roztřídil za pomoci ing. Zábrší, si můžete v jejich společné stati přečíst o tom podstatném, co jejich bádání přineslo. Uvedená stat' je doplněna ukázkami ze zmíněných dopisů.

Shodou okolností dokončila v jarním čase svou bakalářskou práci Kristýna Čermáková z Nedvědice, studentka Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové. Pammrovské téma zpracovala ze zajímavého úhlu pohledu, vypovídá o tom i název práce *Společnost Anny Pammrové a její reflexe spisovatelčina díla*. Kromě konzultací členů Společnosti se stala významným pramenem korespondence A.Pammrové s Marií Vítězslavou Ježkovou. Budete seznámeni i s pasážemi z této práce.

Cenný materiál na téma Březina - Pammrová poskytl nedvědický kronikář pan Jiří Šmíd. Kromě ústředního tématu se dovídáme také něco zajímavého o jeho otci Janu Šmídovi, který přispěl k poznání Anny Pammrové svou pomocí náměšťskému regionálnímu vlastivědci Vincenci Vránovi.

Nezůstali jsme pouze u výročí Anny Pammrové (29. června 1860-19. září 1945). Další jubilanti jsou důvěrně známí, přímo z našeho kruhu. Letos by se dožil devadesáti let zakládající člen SAP pan Jiří Pammr a tohoto věku se ve Štěpánovicích dožívá náš kmenový člen Petr Bortlík.

Oběma rádi věnujeme svou pozornost. Pan Pammr byl v prvních více než deseti letech jedním z nejplatnějších členů, svými aktivitami se přesvědčivě hlásil k odkazu své zapomenuté příbuzné a pomáhal jej významně naplňovat, s akademickým sochařem Petrem Bortlíkem se setkáváme i dnes zcela pravidelně na našich setkáních a vdčíme mu mimo jiné za pamětní desku Anny Pammrové na žďárecké škole. O rovných třicet let později se narodila naše milá Helena Pernicová, která se postupně stala jednou z našich opor a nejplatnějších organizátorek. V pomyslné generační výměně patří významné místo také Janě Krytinářové, jejíž článek o zvláštním poetickém Bermudském trojúhelníku si jistě se zájmem přečtete.

Rubrika CO SE UDÁLO přináší obsáhlejší příspěvky věnované Jiřímu Kuběnovi, Aleši Nevečeřalovi a švédské komenioložce Blance Karlssonové a krátkou informaci o velmi zajímavém odpoledni věnovaném některým podobnostem v názorech a životních postojích Anny Pammrové a Franze Kafky. V závěru naleznete jako obvykle rubriku DOPORUČUJEME, pan Vlastimil Otáhal se zabývá dílem Antonína Přídala.

O NÁLEZECH PÍSEMNOSTÍ ANNY PAMMROVÉ V DOUBRAVNÍKU V ROCE 2014

Václav Zábrša za spolupráce s Miroslavem Cecavou ml.

U počátku těchto nálezů stál Vladimír Jirčík, současný místní archivář, zapálený národopisec a také dlouholetý příznivec Společnosti Anny Pammrové (SAP). Naše styky s ním trvají od prvních let Společnosti, kdy už v letech 1997 - 98 jsme navštívili jeho národopisné muzeum. Já jsem s ním od té doby udržoval občasný kontakt, daný naším společným vlastivědným zájmem, a na jeho národopisné aktivity jsem upozorňoval své přátele podobného zaměření.

Vladimír Jirčík převzal místní archiv po p. řídícím Leopoldu Mazáčovi (*2. II. 1902, †27. XI. 1997), jenž se také podílel na vzniku SAP – viz kniha Vlasty Urbánkové „Jak srdce zvonu“ z roku 1997. Osudy doubravnického archivu jsou pestré a není možno je zde popisovat.

Jen je třeba zdůraznit, že korespondence je z pozůstalosti manželů Poláčekových - Emilie (*11. XI. 1896, †kolem roku 1975) a Františka

(*2. XII. 1895, †9. VII. 1968), kteří v Doubravníku žili na sklonku jejich života do 70. let minulého století. V Doubravníku mimo jiné působili jako knihovníci po jejich návratu z mnohaletého pobytu v Bulharsku. Jejich korespondence nebyla součástí archivu, ale zůstala v Koldově vile, odkud se archiv přestěhoval do vhodnějšího prostředí na obecním úřadě. V loňském roce řešil pan Jirčík po delším čase znovu otázku, co s korespondencí Poláčkových udělat, zda ji uchovat nebo případně skartovat. Do balíku dopisů znovu nahlédl a objevil v něm 5 dopisů A. Pammrové z let 1929 – 30 a její spis nazvaný Filosofulosa I.

O tomto nálezu mě p. Jirčík informoval při mé náhodné návštěvě počátkem srpna 2014 a 23. VIII. 2014 jsem od něho tyto písemnosti převzal. Těch 5 dopisů jsem si hned zběžně přečetl, pořídil si jejich kopie a bez odkladu jsem p. Jirčíkovi telefonoval, aby tu zbývající korespondenci pro jistotu opatroval a uchovával. Koncem srpna převzala předsedkyně SAP Vlasta Urbánková zmíněné originály listin a potom je poskytla významnému březinovskému badateli a našemu příteli Petru Holmanovi do Prahy.

Oněch 5 dopisů napsala A. Pammrová mezi říjnem 1929 a červnem 1930, tedy dost brzy po smrti Otokara Březiny. Psala je do Prahy někomu, kdo vydával časopis Kohout a očekávala jeho návštěvu. My jsme tehdy nevěděli, o koho jde.

Koncem října 2014 na oslavě 95. narozenin našeho člena malíře Stanislava Bělíka jsem se v Doubravníku setkal s p. Jirčíkem a naznačil jsem mu, že by bylo vhodné podrobněji prohlédnout tu zbývající Poláčkovu korespondenci a případně se dovědět více o adresátovi těch 5 dopisů. Pan Jirčík byl tehdy opatrný i vzhledem k místní povolební náladě, kdy se jednalo o novém složení obecního zastupitelstva včetně starosty. Radil jsem se o doubravnické situaci s p. Miroslavem Cecavou ml., rodákem z Doubravníka, jenž mnohem více než já rozuměl doubravnickým vztahům a už jako Tišnovák je delší dobu velkým příznivcem SAP. Znal se také mnohem déle než já s novou doubravnickou starostkou Ing. Barborou Šenkyříkovou, již jsem tehdy požádal o jakousi morální podporu.

Za těchto okolností se koncem roku 2014 pan Cecava ujal iniciativy a vyjednával s Doubravnickými o zapůjčení korespondence Poláčkových. Když jsem následně telefonicky potvrdil panu Jirčíkovi plnou zaangażovanost pana Cecavy v této záležitosti u Společnosti Anny Pammrové, podařilo se, že jsme od 9. ledna 2015 mohli nahlížet do velkého

kufru se spoustou nevytříděných dopisů. Ještě dříve před předáním byl v písemné pozůstalosti nalezen p. Jirčíkem 15 stránkový text Filosofulosa II a krátká báseň, obojí rukopisy Anny Pammrové.

Hlavním průzkumníkem a tříditelem písemností se stal pan Cecava, za mé občasné výpomoci. Je obtížné popisovat celou tu korespondenci z doby mezi 20. až 70. léty 20. století. Někteří současní doubravničtí občané – pan Jirčík, manželé Bělíkovi si manžele Poláčky ještě pamatují. Dokonce i pan Cecava si jako školák pamatuje paní Poláčkovou, která ho ještě někdy v letech 1973-1974 učila němčině.

Sestra Emilie Poláčkové (asi nevlastní) Františka byla manželkou **dr. Bedřicha Bělohlávka** (*22. prosince 1902 Písek, pravděpodobně †3. května 1991 Deal, Velká Británie) – byl to hudební publicista a kritik, nakladatel, redaktor, knihkupec, hudebník a skladatel, který v předválečném období působil především v Praze. Jejich korespondenci z 20. a 30. let minulého století Poláčkovi nebo jiní příbuzní uchovali, když manželé Bělohlávkovi odešli před 2. světovou válkou nejprve do Bulharska a následně emigrovali v roce 1940 do Francie a Anglie. Nebo se k nim korespondence možná dostala až po válce, kdy se dr. Bělohlávek krátce vrátil v roce 1947 - 48 do republiky (viz odkazy pod článkem).

Já se v tomto článku zaměřím jen na listiny, jež mě zaujaly a týkají se A. Pammrové. Předtím ještě upozorním na tři dopisy **P. Sigismunda Boušky** (*25. srpna 1867, Příbram, †29. srpna 1942, Náchod, literárně i veřejně činný kněz a řeholník řádu benediktinů Břevnovského kláštera, patřil k hlavním představitelům Katolické moderny) Bedřichu Bělohlávkovi a jejich ujednání z května až září 1929. Bělohlávek zamýšlel vydat Bouškovy práce o Otokaru Březinovi. Bouška však byl zklamán Bělohlávkovým jednáním a tuto snahu rázně ukončil.

Podobně by zřejmě dopadla i Anna Pammrová, jak vyplývá z jejich dopisů, jejichž obsah se pokusím vyjádřit. Někdo povolanější by měl prostudovat a zhodnotit 18 stran náročného textu s názvy **Nebezpečí filosofulosa** a **Nebezpečí filosofulosa II**.

Pět dopisů Anny Pammrová napsala mezi 6. říjnem 1929 až 1. červnem 1930. Jejich obsah by měl být zpracován samostatným podrobnějším pojednáním. Anna Pammrová nejprve dostala dvě čísla časopisu Kohout, načež se vyslovila k jeho obsahu, ale už ve třetím dopise

z prosince 1929 je zklamaná, že jí (dr. Bělohlávek) neodepisuje, a že ji nenavštívil. Také se zmiňuje o poskytnutí části dopisů od Otokara Březiny „přátelům i nepřátelům, rozmyslným i pošetilcům“ - jde o malíře Trčku z Vídně (rod pocházel z Jilmoví). Čtvrtým dopisem z 9. února 1930 už vyjadřuje plnou nespokojenost z neuskutečnění setkání a z Bělohlávkova neodepisování. Také je tam zřetelná zmínka o Trčkovi, že dosud nic nevydal. Pátý dopis je až z 1. června 1930 a kárá v něm dr. Bělohlávka za nedůslednost. O Vánocích nepřijel, nepřijel ani na jaře, knihy neposlal a slíbil jí Březinovy dopisy Františku Bauerovi. Poslal jí pouze pozdrav z francouzského atlantického pobřeží, z něhož Anna Pammrová usuzuje na jeho churavost. Znovu uvádí potíže s malířem Trčkou a znovu po Bělohlávkovi požaduje zprávu o jeho návštěvě.

My však víme z průběhu Bělohlávkova života, jaký to byl rozporuplný člověk. Byl mnohostranně zaměřený, měl různé styky a snahy, které se mu ne vždy podařilo dotáhnout do konce, zaměřoval se i na hudební prostředí. Jeho osobní život se koncem 30. let obrátil nečekaným směrem až k politice, kdy se zásluhou své manželky Františky octnul v Bulharsku, odtud pokračoval do emigrace, kde v Anglii pracoval mimo jiné v BBC, což už je jiné téma.

Závěrem uvádím, že v pozůstalosti Poláčkových, resp. v Bělohlávkově korespondenci se vyskytuje mnoho dopisů se zajímavými prvorepublikovými osobnostmi. A to nehledě na velice pestrý až dobrodružný životní osud dr. Bělohlávka a jeho manželky, který je možné velice detailně zmapovat díky jejich korespondenci s rodinou Poláčkových z Doubravníka. Ale o tom snad někdy příště.

A nakonec je třeba se zamyslet nad dalším osudem celé této korespondence. Snad by měli příslušní odborníci doubravnickým poradit! My členové Společnosti Anny Pammrové se můžeme spokojit s dosavadním výsledkem, že jsme se obohatili o další střípky ze života Anny Pammrové.

Poznámky:

1) Petr Holman k osobě dr. Bělohlávka doporučuje vznést dotaz do Národní knihovny a Ústavu pro českou literaturu.

2) Z přiložených internetových adres poskytnutých P. Holmanem je možno upřesnit životopisná data B. Bělohlávka a dokonce uvidět dvě jeho fotografie z let 1948 a 1985:

<https://franciswright.wordpress.com/2014/08/16/dr-bedrich-belohlavek-1902-1991/>

<http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?IDosoby=96009>

<http://www.slovník-nakladatelství.cz/osobnosti/bedrich-belohlavek.html>

Na následujících stranách přetiskujeme ukázky z nově nalezených písemností Anny Pammrové:

1. ukázka – strana 1 prvního dopisu B. Bělohlávkovi
2. ukázka – strana 5 prvního dopisu B. Bělohlávkovi
3. dosud neznámá báseň A. Pammrové

6.X - 1929

(1)

Vážení pane, výzvu Vaši k spolupráci na výjimečné úrovni mohla bych považovat za zvláště lichotivou pozornost vůči mé nespoločenské osobě. Ale, setrvače a přehvašení jsem vystřízlivěla, hrnou se mi v mysl pochybnosti o mé schopnosti písmnické, když se tu jedná o zveřejnění vlastního protidobového projevu, mých žitných posudků povsáchné kultury, vybudované vesměs na základech podezřelých, s hlediska univerzálního nepřipustných.

Kdybych dnes nápady svoje vpravila v články tiskem šířené, neunikla bych hrubě cynickému pronásledování všech zastánců minulého i moderního vzdělání.

2/

za dosti neapretovanou, alych se
mezi ni nora dusila.

Lituji, že Iste do me' samoty nemohl
přijeti, alych si pohovorila o zesnulém
Mistrovi, jehož ztrátu tolik těžce
nesu, že v několika týdnech jarních
jsem o 10 roků zestárla. Tak ochotně
mne zaisoboval četbou nevsední a, ač
churav sám - vždy vzornou útočku
vnisil pro mne do přiložených
listů. Tuto zimou budu nucena asi
prospati - Umělé světlo, umělé
teplo působí na mysl jako aperitif,
jehož reakce není rozhodně blahodárná.
L. Klíma, autor elaboratu: Svět jako
Vědomí a nie, jeví se mi jako obět.

Idea nečekaná z neútvárů naší:
z Ni neupravuji pro tak
knížní kasi!

Zážehnou vrodny vtip.
Nedám se zotročit.
Chci v tichu „zdivočít“.

V ustavičné knisi
kouzlo báje mizí.
Otazník na přelomu:
Kdo se odejde...
Čemu? - Komu?

Antieva.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE O NAŠÍ SPOLEČNOSTI

Helena Pernicová

K řadě diplomových prací věnovaných Anně Pammrové a různým aspektům jejího díla a myšlenkového světa (Radka Janečková, Klára Dvořáková, Zuzana Ticháčková, Adam Havelka a další) přibyla letos na jaře bakalářská práce Kristýny Čermákové, studentky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové, která žije v pro nás nedaleké Nedvědici. Je to první práce, která se podrobněji věnuje našemu občanskému sdružení, jak je patrné již z názvu: *Společnost Anny Pammrové a její reflexe spisovatelčina díla*. Druhým ústředním tématem práce je korespondence Anny Pammrové s Marií Ježkovou. Velmi cenné je, že autorka nestavěla pouze na studiu pramenů a pročtení našich věstníků a webových stránek, ale že se osobně setkala s řadou našich členů, vedle Vlasty Urbánkové také s Petrem Valdhansem, Miladou Škárovou, Václavem Zábršou a několika dalšími. V práci pak reflektuje jejich vidění A.P. a zpracovává i některé podněty od nich získané. Jedna z úvodních kapitol stručně připomíná téměř dvacetiletou historii Společnosti Anny Pammrové a okolnosti, které vedly k jejímu vzniku. Vedle živých ohlasů na knihu V. Urbánkové *Navštivte mě s podzimem* (vydanou v r. 1994) to bylo setkání s J. Karolou: *...Ten se zabýval osobností Pammrové již delší dobu. Právě od něj vyšel návrh na uspořádání setkání lidí, kteří se zajímají o Pammrovou. První setkání se uskutečnilo v roce 1995 v Nedvědici v domě Petra Valdhanse. Schůzka měla polooficiální charakter. Byli přizváni zástupci ze společnosti Otokara Březiny z Jaroměřic. Během schůze padl ze strany Josefa Karoly bezprostřední návrh na založení Společnosti Anny Pammrové.*

Zaměření Společnosti A.P. vidí autorka takto: *Primární zájem věnuje SAP oblasti vlastivědné a publikační. Zaměřuje se na pořádání literárních setkání, besed či autorských čtení....V zorném poli SAP není pouze osobnost Anny Pammrové. Při přednáškách bývají představovány osobnosti, které jsou nedílnou součástí regionu a nemalou měrou jej pomáhaly utvářet, současně i lidé, kteří byli s Pammrovou v kontaktu, a není dobré, aby na ně bylo zapomenuto.*

Jak již bylo uvedeno, K. Čermáková hovořila s našimi členy (dle jejich vlastních slov je „zpovídala“) a jejich názory shrnuje takto: *Činnost společnosti není primárně na badatelské úrovni. Literární díla Anny Pammrové jsou pro současného čtenáře stále velmi obtížná. Zájem členů se tedy častěji obrací právě k osobnosti a životním osudům Anny Pammrové,*

její rodiny, jejich přátel, známých a vůbec celé společnosti první poloviny 20. století.

Zaznamenává ale i konkrétní stanoviska členů, zejména ta, která jsou odlišné od obecného pohledu. To se týká chápání tzv. ženské emancipace či feminismu, kdy podstatnou roli zřejmě hraje nedostatečná informovanost veřejnosti. Lidé si často spojují Annu Pammrovou s radikálním feminismem a až fanatickou nenávistí k mužskému pokolení a mnoho lidí u této představy bohužel zůstává. Petr Valdžanský ale říká, že „*skutečně nerad slyší o Pammrové jako feministce*“. Nevidí ji tak radikální, jako byly vyznačičky tohoto hnutí a dodává: *Kdyby skutečně byla u Pammrové přítomna právě mnohdy zmiňovaná nenávist k mužskému pokolení, proč by si dopisovala s tolika muži? Anna Pammrová muže nezavrhovala, dokázala s nimi sdílet svoje myšlenky a poslouchat jejich názory.* Milada Škárová pak upřesňuje, že je nutné rozlišovat feminismus a tzv. ženskou otázku, jejíž pojetí u Pammrové úzce souvisí s antroposofií Rudolfa Steinera. Členové společnosti se vyslovovali také k otázkám odmítání technického pokroku, které je u AP velmi zřetelné, k jejím ekologickým pohledům a k určitému typu vizionářství, předjímání budoucích událostí.

Z rozhovorů se členy SAP rovněž vyplynulo, že oceňují korespondenční aktivitu Anny Pammrové, považují ji za důležitý zdroj poznání, a proto se také podílejí na jejím vydávání. Pro směřování zájmu Kristýny Čermákové byl velmi cenný návrh Vlasty Urbánkové na zpracování korespondence s Marií Vítězslavou Ježkovou, která nebyla zatím detailně prozkoumána a ani členům SAP nebyla dosud známá. Turnovská básnířka a učitelka hudby Marie Vítězslava Ježková (1872 – 1951) udržovala stejně jako Anna Pammrová po celý život čilou korespondenci s předními osobnostmi uměleckého života (Josef Bohuslav Foerster, Zdenka Braunerová, Zdeněk Nejedlý a další), její přijatá korespondence je uložena v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze na Strahově. Tam se nachází i soubor korespondence s Annou Pammrovou, který především tvoří čtyřicet dva dopisů adresovaných Annou Pammrovou Marii Ježkové. Pouze zlomkovitě se zde nachází pět dopisů adresovaných Anně Pammrové. Celkově se lze domnívat, že vzájemná korespondence byla mnohem bohatší. Autorka shrnuje, že obsah dopisů lze rozdělit do tří tematických rovin. První a zásadní je osobní a myšlenkové zrání obou autorek. Do druhé lze zařadit oboustranný zájem o osobnost Otokara Březiny a třetí část zahrnuje výměnu informací o soudobé společnosti, literárně-kulturním životě a

novinkách v této oblasti. Protože tato část bakalářské práce v mnohém zajímavě a přínosně doplňuje obraz Anny Pammrové, požádali jsme Kristýnu Čermákovou o samostatný článek do příštího čísla našeho věstníku.

ODEZVA NA VĚSTNÍK SPOLEČNOSTI ANNY PAMMROVÉ PŘIŠLA ZE ŠVÉDSKA

Karel Křeček

Kontakt se Skandinávií trvá už téměř čtvrt století. Vše začalo na mezinárodním sympoziu, které probíhalo v březnu 1992 v Praze a Bratislavě. Toho roku uplynulo 500 let od narození J. A. Komenského. Vědci a učitelé rozvíjející jeho odkaz téměř na celém světě přijeli z 23 evropských zemí, z USA, Kanady, Indie, Jihoafrické republiky, ale také z Filipín a Taiwanu. Jedním z 1 200 renomovaných komeniologů byl také budoucí zakládající člen naší Společnosti Leopold Mazáč. Byl ze všech účastníků nejstarší a neobdařený akademickým titulem. Otevíráme nyní životopisnou publikaci Jak srdce zvonu a cítujeme: „Tehdy devadesátiletý řídící učitel z Doubravníka na Českomoravské vrchovině se stal díky svému dlouholetému příteli nejstarším účastníkem setkání, které nemělo pochopitelně v jeho životě obdobu. Když usedl na přední místo mezi výkvět světové komeniologie, působila tato nevšední skutečnost jako živý důkaz jeho slov: „Nestal jsem se komeniologem, který by vědecky dílo Komenského zpracovával, ale mohu o sobě prohlásit, že jsem se stal nadšeným ctitelem Komenského.“ Co asi cítil venkovský učitel, když mezinárodní konferenci pozdravil herec Alfréd Strejček slovy Učitele národů z komponovaného pořadu Vivat Comenius: „Světla Evropy, mužové učení, zbožní a mravní, buďte zdraví!“ Mohl pocítit zadostiučinění. Ač muž neučený, svou celoživotní neokázalou, ale vytrvalou snahou o zachování odkazu jednoho z největších světel Evropy zařadil se mezi vrcholné představitele světové vědy po právu. Když potom naslouchal úvodnímu projevu Václava Havla, nacházel v něm rovněž spřízněné myšlenky.

Z doprovodných programů si Leopold Mazáč zvolil Výchovu dětí v rodině. V rámci tohoto tématu vystoupila též švédská komenioložka Blanka Karlssonová, která hovořila o bilingvistu ve smíšených rodinách. Její projev našeho přítele natolik zaujal, že ji vyhledal v kuloárech a po několika rozhovorech bylo navázáno přátelství, které přerušila až smrt

doubravnického pana řídícího.

Kontakt se Švédskem však nebyl přerušen. Korespondence se ujal Karel Křeček, kterého spojovalo s panem Mazáčem dlouholeté přátelství, to časem nabylo podoby vztahu doslova synovského. A stalo se, že do dopisů z Netína u Velkého Meziříčí do Švédska vložil náš dlouholetý člen Věstník. Na tyto zásilky, zejména na poslední dvě čísla Věstníku, reagovala paní Blanka obšírným dopisem, v němž psala panu Křečkovi též o svých mnohostranných aktivitách. Citujeme jej v plném znění:

Vážený a milý pane Křečku!

Velice Vám děkuji za Váš dopis a dva Věstníky Společnosti Anny Pammrové č. 59 a 60. Konečně, konečně mám Vaši adresu! Nemohla jsem Vám poslat vánoční přání v roce 2013, protože jsem tu adresu neměla a to nebylo možné ani loni v prosinci. A tak se tímto vysvětlením dodatečně – pozdě, ale přece – omlouvám, že jsem neodpovídala na Vaši vánoční gratulaci v roce 2013.

Přečetla jsem si se zájmem Váš dlouhý dopis o všech akcích, které pořádáte, a těší mě to lokální vlastenectví, které je tolik potřebné pro předávání dědictví dalším generacím. Pan řídící Mazáč je pro nás všechny jako Komenského Světlo Evropy, které nám svítí na cestu.

Také Věstník je obsahově velice bohatý a poučný, díky. Těší mě, že máte ve Společnosti krásné vztahy a bohatý sociální život.

Já mám za sebou splněný cíl sedmiletého bádání, a to čerstvě vydanou knihu Historický šerm jako umění a věda, kterou jsem vydala loni v říjnu ve svém Vydavatelství Blanka Pragensis. Obrázek zde nahoře je logo vydavatelství. Knihu jsem vydala dvakrát – jednou česky a jednou švédsky, a to jen 50 ks česky, 50 ks švédsky. Distribuci jsem prováděla sama pomocí e-mailových nabídek šermířským a badatelským okruhům, i veřejnosti. Kniha se ovšem nachází nejen u českých a švédských šermířů, ale i ve švédských univerzitních knihovnách, v Národní knihovně v Praze, dále u českého prezidenta a švédského krále. Když již o tom takto píšu, přikládám prezentaci knihy. Jsem ráda, že je šermířská kapitola mého života již splněna jakožto úkol, který mě po léta tížil. Ale to vše je moje dobrá vůle. Kolikrát si však říkám, proč se neraduji z penze a nicnedělání, ale ono to člověku asi nedá, nějaká vnitřní síla musí ven.

Přeji Vám a Vaším spolupracovníkům vše dobré v Novém roce a ještě jednou děkuji za Váš dopis a Věstníky.

Srdečné pozdravy z dalekého Švédska

Blanka Karlsson

Na pozoruhodný dopis navazuje osobnostní autorčin profil, který na základě početných zásadních informací sestavil pan Karel Křeček.

MALÁ MONOGRAFIE PhDr. BLANKY KARLSSON, Ph.D.

Narozena v Praze 28. 5. 1949 - dívčím jménem Blanka Popelková. Vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy a obhájila dizertační práci „Komenský a jeho dílo ve Švédsku“. 24. května 2002 byla slavnostně promována na základě doktorských studijních programů. Od roku 1984 žije s rodinou ve Švédsku. Jako profesorka vyučovala na Gymnáziu v Norrköpingu, byla lektorkou mnoha univerzitních kurzů, vystupovala na folklorních festivalech moravských lidových krojů a se synem reprezentovala Českou republiku v nivnických lidových krojích v průvodu krajů z celého světa ve stockholmském Skansenu.

Od roku 1997 vystupuje na historických slavnostech a rytířských turnajích ve Švédsku jako „Blanka Pragensis“, kde šermuje spolu se synem „rytířem Richardem z Norrköpingu“. Ve vlastním programu s dramatickou

hudbou v historických kostýmech a s 22 dobovými zbraněmi (meče, dýky, kordy, šavle) předvádějí historický šerm od středověku do 19. století. V roce 2000 vystupovali také u nás na nádvoří zámku v Jičíně s předváděním zbraní a výstavou s 9 olejomalbami hradů a zbraněmi. Malby a kresby také vystavovala veřejně v roce 2000 v Norrköpingu.

Avšak největší část jejího životního zájmu představuje badatelská činnost se slavistickým zaměřením. Její obsáhlá tvorba od roku 1989 je uváděna v uppsalském univerzitním časopise SLOVO pod hlavičkou bibliografie SCANDO-SLAVICA od č. 447/1998. Z této bohaté tvorby vynikají díla o J. A. Komenském, B. Smetanovi, Finspongský rukopis J. A. Komenského. Katalog všech knih je uváděn na internetu LIBRIS www.libris.kb a také na www.nsb.norkoping.se, a to vždy pod jménem Karlsson Blanka. Mnohé publikace byly vydány také v češtině, všechny ve švédštině, některé v angličtině a němčině.

Její další badatelská činnost je od roku 1992 směřována také k válečné kořisti po třicetileté válce. K tomu jí dal podnět pan řídící Leopold Mazáč, když se seznámil na Komenského konferenci s komenioložkou Blankou, již tehdy všestrannou vědeckou pracovnící. Ta informovala pana řídícího v roce 1995 o pozitivním nálezu artefaktů z doubravnického kostela ve švédských muzeích. Měli spolu užitečnou korespondenci a paní doktorka Blanka vděčně vzpomíná v hluboké úctě devadesátiletého učitele pana řídícího z Doubravníka.

V současné době je doktorandkou slavistiky při Uppsalské univerzitě, doktorandkou pedagogiky při Pedagogické fakultě UK v Praze a členkou 14 společností jak ve Švédsku, tak i v Praze. Je také držitelkou čtyř medailí (Komenský, Pitter) z roku 1992, 1994 a 1995 od České republiky.

Celou její tvorbu a výsledky bádání máme také ve Státním ústředním archivu v Praze od roku 2000 v „Osobním fondu Blanka Karlsson č. 1371“, kde jsou uloženy všechny vědecké a životopisné práce a také korespondence s prezidentskou kanceláří České republiky a podobně i se švédským králem Carlem XVI. Gustavem.

MÉNĚ ZNÁMÉ MORAVSKÉ STOPY ANNY PAMMROVÉ (Tišnov, Náměšť, Jaroměřice)

Vlasta Urbánková

Kdo si chce zkrátit cestu z tišnovského dolního náměstí na horní, ve městě největší, volí obvykle Dvořáckovu ulici. Ta je navzdory své centrální poloze poměrně klidná a nese stále stopy starobylosti. Řada domů má sice novou fasádu, vskutku moderně však vyhlíží jediný. Ten si dal postavit v polovině 30. let minulého století MUDr. Petr Fruhwirt, ve válečných a poválečných letech v širokém okolí Tišnova oblíbený praktický lékař. Do Dvořáckovy ulice směřovaly mnohé kroky pacientů též za ošetřením stomatologickým. Podle jistých náznaků to mohla být i Anna Pammrová.

Dům, který stále patří Fruhwirtově rodině, nahradil na levé straně Dvořáckovy ulice starší stavení, které zakoupil zřejmě záhy po svém přeložení do Tišnova (1895) učitel a pozdější ředitel dívčí měšťanské školy Josef Teplý. Byl to jeden ze spolužáků budoucího básníka Březiny na reálce v Telči, kde spolu maturovali v roce 1887. Shodou okolností zakotvil na Tišnovsku i další Březinův spolužák Viktor Kovařík, který dlouhou dobu působil jako revírník na Sykoři. Oba někdejší telčští spolužáci se v Tišnově přátelili až do předčasné smrti Josefa Teplého, ten zemřel v polovině června 1929, pouhé tři měsíce po odchodu Otokara Březiny. Ještě rok předtím se všichni tři v Tišnově setkali, básník tudy projížděl z Nedvědice do Brna, a slíbili si, že o příštích prázdninách stráví nějakou dobu v rodině Teplých. K tomu už bohužel nedošlo.

Šest let po manželově smrti prodala Albertina Teplá dům v nedaleké budoucnosti oblíbenému tišnovskému lékaři, jehož potomci v nově postaveném domě žijí dodnes. Není zcela na místě, aby se ve stati převážně věcného charakteru objevily osobní vzpomínky. V tomto případě není vyhnutí. S protagonistou tohoto příběhu jsem se osobně znala a díky shodě příznivých okolností jsem poznala i syna jeho spolupracovníka, který mne zavedl přímo na cestu po dosud málo známých stopách Anny Pammrové.

V ordinaci dr. Fruhwirta pracoval od října 1939 jako zubní technik Jan Šmíd, který se stal po složení státních zkoušek jeho asistentem. První zkušenosti na zubařském křesle jsem zvládla právě díky panu Šmídovi a jeho jemným postupům bez větší újmy. Byl nejen oborově na svém místě, ale ovládal především to, co dnešní lékaři většinou trestuhodně přehlížejí – totiž lidský, empatický přístup k pacientům, především k dětem. Vidím ho

stále před sebou - usměvavého, klidného, laskavého, s hustými vlasy, které byly navzdory jeho mladému věku- když jsem jej poznala, bylo mu málo přes třicet- značně prošedivělé. Co nejvíc působilo na ustrašené dítě, byl jeho uklidňující hlas a oči, doslova otcovské modré oči. To je zhruba vše, co uchovaly o Janu Šmídovi moje vzpomínky. Zásadní změna v tomto ohledu nastala poté, když jsem se osobně poznala s jeho synem Jiřím, nedvědeckým kronikářem a významným místním kulturním činitelem.

Když jsem se s ním podělila o svoje vzpomínky, poskytl mi nárys otcova životopisu, z nějž vyjímám nejdůležitější pasáže. K nim patří zmínka o kuřimském lékaři MUDr. Hynku Vališovi, u něhož Jan Šmíd dříve pracoval. Byl jako praktický lékař na Kuřimsku velmi oblíbený. Byl to vlastenec a sokol od počátku 2. světové války zapojený do odbojové organizace. S velkou lítostí Jan Šmíd vzpomínal na jeho zatčení gestapem a následné převezení do koncentračního tábora v Mauthausenu, kde zahynul v roce 1942.

Stejně si vážil dr. Fruhwirta, zejména jeho aktivity v době okupace. Nebál se jako lékař pomáhat perzekuovaným židovským občanům, spolupracovníkům partyzánských skupin i samotným partyzánům. Jan Šmíd v mnoha situacích fungoval jako řidič auta, když doktora Fruhwirta vezl na osamělá místa vzdálená četnictvu, gestapu i konfidentům. Prožívali spolu dny plné strachu a napětí, když v ordinaci prováděl čištění zubů odbojářům tak, aby ani čekající pacienti neměli přehled o tom, koho MUDr. Fruhwirt ošetřuje nebo co dojednává. Ve válečných letech se J. Šmíd stýkal s mnoha lidmi, kterých si i po skončení války velice vážil. Mezi ně patřil i drásovský mlynář pan Schilder, otec autorky této stati, muž vstřícný, který rád pomáhal lidem. Sem za války chodil a jezdil Jan Šmíd pro mouku i různé informace, které samozřejmě neměl jen pro rodinnou potřebu. Velmi rád na tyto cesty s odstupem času vzpomínal a uznával odvahu, kterou v tak složité době mlynář měl a jistě měl starost o svoji rodinu.

Těsně po skončení války měl Jan Šmíd ještě možnost setkat se s Annou Pammrovou a v dalších letech i s Havlovými při jejich pobytu ve Žďárci. Pozoruhodná byla i jeho pomoc dalším významným osobnostem. Léčil a pomáhal sestrám z kláštera Porta coeli po jeho uzavření. Stejně to bylo při kontaktech s brněnským biskupem Msgr. ThDr. Karlem Skoupým či opatem Václavem Pokorným, o které se staral v době jejich internace na Žernůvce v sedmdesátých letech minulého století. Tak bychom jistě mohli pokračovat.

Vzhledem k tomu, že i pro mne byl Jan Šmíd člověkem, který

pozitivním způsobem formoval můj vztah k lidem, jsou pro mne významné osobní vzpomínky jeho syna Jiřího a dcery Marie:

„Táta byl do konce svého života mezi lidmi, které měl rád. Odmítal politiku i politické strany. Pro něj byl člověk levicově i pravicově smýšlející pacientem, který má bolesti a táta byl ochoten ošetřit kdykoli v noci, nebo o nedělích a svátcích. Svoji práci dělal opravdu s láskou a nikdy si nestěžoval. Právě proto jsme si na tátu zachovali vzpomínky, které nás i po letech oba těší.“

Nyní se vydáváme do Náměště, odkud přicházely převážně v 70. letech dopisy od učitele Vincence Vrány adresované Janu Šmídovi. Oba účastníci korespondence byli kultivovaní, činorodí lidé, které spojovaly podobné zájmy, mezi něž patřila i regionální kultura a vlastivěda. V 60. letech si začali dopisovat a navázali přátelství. Svědčí o tom dopis z dubna 1967:

Vážený pane,

mezi gratulanty, kteří vděčně vzpomněli mých 70. narozenin, byl jste k mé upřímné radosti i Vy, vzdálený a přece tak blízký svými zájmy o krásné a ušlechtilé na této zemi.

Děkuji Vám z upřímného srdce za Váš milý projev, přeji Vám i já do Vašich příštích dnů a dlouhých let vše dobré, zvláště však pevné zdraví. K nastávajícím svátkům přijměte laskavě můj pozdrav.

Váš Vincenc Vrána

Náměšť n. Osl., 6. dubna 1967

Přátelé se stali se členy Muzejní a vlastivědné společnosti v Brně a brzy se oba shodli na osobě, která je zajímala - tou byla Anna Pammrová.

Vincenc Vrána byl obdivovatelem Otokara Březiny, což bylo dáno především díky vlivu jeho bratra, jenž byl básnickovým osobním přítelem. Jeho dcera, herečka Gabriela Vránová, hovoří často o svém otci též jako o básníkovi. V rodinných rozhovorech jistě nechybělo téma Březinovy dlouholeté přítelkyně, které Vincenc Vrána začal postupně studovat, především na základě básnickovy korespondence, ta vyšla v meziválečném období, nikoli však odborně zpracována. Časem se mu dostal do rukou další pramen a již koncem 60. let vznikl záměr zpracovat vztah Březina-Pammrová formou obsáhlejší studie. Svou roli sehrála i okolnost, že v Náměšti prožila Anna 10 roků života, její rodinné vazby mohl Vincenc Vrána studovat v místních matrikách, na něž se v připomenuté studii též odvolává. (Sledování rodopisu Pammrových přineslo kromě jiného opravu v některých pramenech chybně uváděného místa narození Anniny matky -

ta se narodila jako Josefína Macháčková v Lomnici u Tišnova, nikoliv v Otradicích u Náměště.)

Zhruba na půli cesty mezi Náměští a Velkou Bíteší prožila Anna Pammrová v jinošovské myslivně chvíle svého životního přelomu- setkání s budoucím Otokarem Březinou v roce 1888 a svatbu s Františkem Krohem o pět let později. Vincenc Vrána myslivnu vícekrát navštívil a jak vzpomínky na naši zastávku v Jinošově a okolí napovídají, sdělili mu majitelé mnohé jinak obtížně dohledatelné poznatky týkající se nejen rodiny Pammrových, ale též hlubší historie tohoto mimořádného místa.

Vrátíme-li se nyní opět k přátelství Jana Šmída a Vincence Vrány, pak v něm důležitou roli sehrála velká záliba prvního z nich ve fotografování. Již před válkou měl J. Šmíd fotoaparát a pořizoval zajímavé, dnes již historické fotografie. Jeho nejznámější snímky jsou ale z konce druhé světové války. Řada z nich je uložena v Podhoráckém muzeu v Předklášteří. Všechno zpracovával v temné komoře sám a vedl i fotografický kroužek.

Když se Jan Šmíd zmínil o Pammrové, o Žďarci a zajímavé krajině v údolí Bobrůvky a Libochůvky, projevil Vincenc Vrána zájem o fotografie pomníku na hrobě ve Žďarci a později též Annina domku a jeho okolí.

Když obdržel první snímky pomníku na hrobě Pammrové, děkuje Janu Šmídovi v dopise z 25. 3. 1973:

Vážený pane,

vzácný můj přítel, pan Jaroslav Krčál z Jaroměřic, kustod Březinova musea a ředitel ZDŽ v. v., poslal mi v těchto dnech Vaši laskavostí fot. situaci náhrobku spisovatelky Anny Pammrové. Mám z této fotografie tichou radost, neboť jsem se nemohl doposud vypravit v ta místa, kde A. Pammrová prožila tolik bolestiplných roků ve velikém životním odříkání, po strastných událostech, jež ji potkaly. Osobnost Anny Pammrové v životě a díle O. Březiny mě přitahuje neobvyklou silou a zpracoval jsem z vlastní radosti právě problematiku životních osudů Pammrové promítnutou do díla mistrova. Osvětová beseda v Jaroměřicích pravděpodobně uspořádá v dubnových dnech první poloviny večer k 44. výročí smrti právě s mou přednáškou s názvem shora zmíněným.

Nicméně vyslovuji s díkem za tuto zaslanou fotografii i prosbu, zda by Vám nebylo možno zachytit příležitostně bývalé obydlí Anny Pammrové i situační záběry z okolí a ještě jednou pomníček Pammrové i z jiného úhlu a zvláště i citát „Krásno dne!...“ Mohl byste obětovat celý film /domnívám se 6X9/ a exponovaný zaslat mi k zpracování? Odměnil bych se Vám jakkoliv

podle Vašeho přání /finančně i snad jinak, neboť mám některé fotografie z života Pammrové i Březinova, které nejsou šíře známy/. Snad Vás může zajímat, že jsem před 5 léty ležel na rehabilitačním oddělení nervového /oddělení u primáře dr. Chrásta v Tišnově po operaci ploténky, vím, že i Březina před léty Tišnov navštívil a od té doby se marně, tedy bezúspěšně, chystám opatřit místa, jež se stala útočištěm těžce zkoušené ženy. Pozdravuji Vás s bratrskou oddaností.

Zasloužilý učitel Vinc. Vrána
25. 3. 1973

Brzy následoval další list, tentokrát nedatovaný, ze souvislosti lze usuzovat, že byl napsán ještě v jarním období roku 1973.

Vzácný pane,
udělal jste mi velikou radost, když jste poslal dokonalé fotografické obrázky z prostředí ženy, která prožila svůj život tak tragicky, ale zároveň tak prostě a bohatě. Děkuji Vám z plna srdce. Do alba, které si vedu, zařadím je s velkou pietou.

Dovoluji si věnovat Vám kopii své přednášky Anna Pammrová v životě a dile Otokara Březiny, kterou jsem proslovil v Jaroměřicích 10. dubna tr. Na faktické režie přikládám nepatrnou pozornost finanční. Vřele Vás i Vaše drahé pozdravuje a ruku vděčně tiskne
Váš Vincenc Vrána

Máme před sebou v podstatě průvodní dopis ke studii, na niž bude upřena hlavní pozornost ve druhé části této stati. Stále je tu jaro roku 1976- z této doby pochází čtvrtý z dopisů zapůjčených laskavě z nedvědického rodinného archivu panem Jiřím Šmídem. Ten se týká dalších pammrovských fotografií pořízených Janem Šmídem, jedná se, jak z textu vyplývá, o poslední snímky tohoto druhu.

Důležitá je v psaní z 15. 4. 1976 pasáž přinášející informace o další umělecky orientované osobnosti z Vránova rodu. Tou je Anna Vránová, jak píše V. Vrána, „naše Anička“; ta se stala operní pěvkyní, posléze stálou členkou a sólistkou Velkého divadla ve Varšavě a umělecky i rodinně zakotvila v Polsku.

Pan Jan Šmíd obdržel v dopise i program představení Mozartovy Figarovy svatby v tehdejších Tylově divadle, ve kterém Anna Vránová pohostinsky vystoupila v roli Cherubína.

Všechny čtyři dopisy putující mezi Náměštěm a Tišnovem přinesly zajímavé informace, svědčí však především o zcela neformálním zájmu jejich pisatele o Annu Pammrovou, který v něm vzbudil Otokar Březina. Se stejným zájmem otevřeme kopii textu přednášky *Anna Pammrová v životě a díle Otokara Březiny* přednesené Vincencem Vránou v dubnu 1973 v Jaroměřicích. Za zapůjčení textu přednášky a dopisů patří panu Jiřímu Šmídovi velký dík.

(Druhá část v příštím čísle.)

NAŠI DEVADESÁTNÍCI

Helena Pernicová

Pammrovské společenství je sdružením lidí činorodých, pevných a věrných. Mnozí z nás, kteří se pravidelně setkáváme nad tématy spojenými s Annou Pammrovou a jejími souputníky, jsou nebo byli členy Společnosti

od samého jejího počátku, jejich zájem nevyprchává a setrvávají v našem přátelském kruhu, jak jen jim to pokračující věk dovolí. Nemocemi a neduhy naši členové netrpí (nebo to aspoň tak vypadá), a pokud ano, vracejí se mezi nás tak brzy, jak to jen jde. Jsou to lidé skromní, moudří a přátelští, se kterými je radost se vídat. To vše platí také pro oba naše letošní devadesátníky, jednoho slavicího už v jiných světech († 2009), druhého oslavujícího v kruhu své rodiny – Jiřího Pammra a Petra Bortlíka.

Pan Pammr patřil mezi velmi nemnohé nositele rodového jména naší protagonistky Anny, o níž se řízením náhod dozvěděl na prahu dospělého věku, když byl otázan na možné příbuzenství s ní. Již tenkrát byl jistě zapuštěn kořínek zájmu o Annu Pammrovou, který byl posilován zájmem o literaturu - vzpomínám si, že pan Pammr byl mimo jiné také ctitelem veršů Otokara Březiny. Po odchodu do důchodu a poté, co na návštěvě u bratra Marka v Americe spatřil starý rodový erb, začal intenzivní pátrání po historii, které ukázalo, že je skutečným vzdáleným příbuzným Anny Pammrové. Zájem o její život a dílo byl motivován, tak jako u řady jiných, četbou knihy Vlasty Urbánkové „Navštivte mě s podzimem“ vydané v roce 1994. Pak byla již cesta mezi příznivce ženy ze žďarecké samoty krátká a jasná. A při jeho praktické povaze a technickém založení (byl jedním z našich prvních počítačových odborníků, nadto obdivuhodným samoukem v tomto oboru) byl logický jeho návrh pomoci s vydáváním a tiskem našeho věstníku. Ačkoliv mluvit o „pomoci s věstníkem“ není to úplně pravé. Pan Pammr byl jeho výhradním editorem, grafikem od prvního čísla, samostatným a tvořivým, naprosto spolehlivým. Jeho preciznosti vděčíme za konečnou podobu více než čtyřiceti čísel věstníku. Na posledních vydáních pracoval ještě i v době své nemoci. Moc Vám, pane Pammře, zpětně za tento podíl na naší živé kronice děkuji. Také vzpomínám na váš úsměv a noblesu, nikdy jsem vás neviděla ve špatné náladě.

Aniž bych si to předem plánovala, je poslední věta předchozího odstavce pojátkem s druhým jubilantem Petrem Bortlíkem. Také on rozdává dobrou náladu bez mnoha slov, svým typickým lehkým úsměvem, také jemu je vlastní ušlechtilý projev. Velmi dlouho chodil mezi nás se svou paní, zdáli se nerozluční. Jistě vděčí své jihomoravské vitalitě za to, že její ztrátu (paní Věra nás opustila v roce 2009) dokázal překonat a úspěšně se zotavil i z vážného úrazu minulý rok. Nechci podrobně vypočítávat, kde všude se s jeho restaurátorskou a sochařskou prací můžeme setkat, kolik krásných medailí vytvořil (o tom psala naposledy zasvěceně etnoložka Podhoráckého muzea Irena Ochrymčuková v Tišnovských novinách 6/2015), i když si jeho práce velmi vážím a její šíří obdivuji. Připomenu tedy jen například pamětní desky Anny Pammrové ve Žďárci, Josefa Jambora v Tišnově nebo Josefa Uhra v Podolí. Vznikají často z iniciativy pana Bortlíka, z jeho uvědomování si důležitosti osobností regionu, ve kterém prožil podstatnou část svého života. Je také nikoliv nevýznamným vlastivědcem a historikem své obce Štěpánovice, o které napsal zasvěcenou knihu i řadu článků. Přěji Vám, milý pane Bortlíku, abyste vůbec nestárl, nebo jen velmi pomalu, a aby vás neopouštěla jiskra v oku a chuť tvořit.

*Akademický sochař pan Petr Bortlík
(foto P. Smékal)*

NÁVŠTĚVY VE STARÉM MLÝNĚ

Vlasta Urbánková

Je všeobecně známo, že obyvatelka lesního domku nad údolím řeky Bobrůvky často přicházela na návštěvu do Šafránkova mlýna. Do vysokého stáří zvládala obtížný terén, stráně spadající k řece byly těžce zvladatelné i pro o generaci mladší Anninu neteř Almu Křemenovou. Odměnou za namáhavou cestu jim byl mocný dojem z přírodního prostředí, které se bohužel do našich časů velmi změnilo, což platí i ve velké míře i o stavení někdejšího malebného mlýna.

Naše současná cesta vede do mlýna stojícího na lokalitě patřící stejně jako drahonínský mlýn Šafránkům do tišnovského regionu, konkrétně do jeho jihovýchodního cípu, a je od údolí Bobruvky vzdálen přibližně 20 km. Je to mlýn drásovský a jeho okolí přírodními krásami příliš neoplývající by zřejmě Annu Pammrovou nelákalo.

Přesto zde byla mnohokrát alespoň zprostředkovaně přítomná. Zejména v létě sem přicházeli milí hosté, převážná většina z nich pařila k okruhu pammrovského společenství, byli to moji blízcí přátelé. Nejčastěji jsem vítala na terase pod široce rozpaženými smrkovými větvemi Helenu Pernicovou, která přijížděla na svém spolehlivém velocipédu jako zosobněné léto. Bývalo to většinou na sklonku prázdnin, překypovala zážitky z cest, které zprostředkovávala s náležitou barvitostí. Záhy však přišla řeč na některé z témat týkajících se našeho spolkového dění. A už se vynořují další hosté, kteří přijíždějí na letní návštěvy, které jsou téměř vždy alespoň lehce pracovní. S Lídou a Pavlem Adamcovými jsme koncipovali další čísla našeho časopisu, plánovali pammrovské výstavy a za Helenina významného přispění doplňovali a rozhojňovali pammrovské kalendárium. Mnohé z plánů, o nichž jsme se radili, došlo úspěšné realizace, a tak se vzpomínky například na slavnostní představení životopisu A. P. nebo na úspěšnou výstavu fotografií Milady Škárové a kreseb Pavla Adamce mísí s letní atmosférou, která obklopovala starý mlýn. Bílé zdi se doslova koupaly ve slunci, nicméně první náznak podzimu, barevné odstíny laděné do jantarova, se odrážely ve vlasech dvou našich návštěvnic – Lídy a Heleny. Léto si tu bez jejich návštěv už nedovedu představit.

Proto i přání k Heleniným okrouhlým narozeninám píšu ve starém mlýně jakoby před napjatým plátnem neblednoucích vzpomínek. Dvě návštěvy jsou tu zachyceny barvami zvlášť výraznými. K první z nich se vracíme do roku 2010, kdy došlo k události, o níž Helena později psala jako o „zjevení“. Měla tenkrát na mysli zcela neočekávatelný mail, kterým se na ni obrátila praprapravnučka Anny Pammrové Elaine Ellerová, studentka kalifornské univerzity v Berkley pobývající v Brně v rámci slovanských studií, studovala totiž v USA bohemistiku. Celá tato téměř neuvěřitelná událost se stala pro naše poznání osudů Anny Pammrové a jejich příbuzných naprosto přelomovou, stala se také příležitostí, aby se projevil Heleniny schopnosti a také odstíny jejího charakteru, které jsou pro její členství ve SAP rozhodující. Při navázání kontaktů s Elaine i přípravě řady setkání s ní se projevil její organizační talent, pohotovost v přípravě výletů

a setkání a také její výborná angličtina. Celý týden neustálé aktivity vyvrcholil setkáním poetickým a dojemným, který zorganizovala Helena s Janou Krytinářovou a dalšími členkami na zahradě Městské knihovny, na němž působila jako pohotová a zasvěcená moderátorka.

Už se zdálo, že se neuvěřitelná návštěva definitivně chýlí ke konci, když Helena dohodla s Elaine ještě jedno setkání – došlo k němu v drásovském mlýně. Ten vlahý den na konci léta nikdy nezmizí z mé paměti. To dlouhé, doslova blažené odpoledne by nenastalo bez Helenina přičinění. A také výstižné a věcné zhodnocení celé návštěvy v Tišnovských novinách je pro Helenu příznačné. Jako příklad poslouží podstatná část charakteristiky Elaine Ellerové: „Anna Pammrová mluvila několika jazyky a také Elaine má výrazné jazykové nadání. Po roce studia mluví pěknou a zřetelnou češtinou a potíže jí nedělá ani české skloňování. Chtělo by se říci, že tyto předpoklady měla uloženy někde ve svých genech. Také ona upřednostňuje jednoduchý a tradiční životní styl, pěstuje si například sama zeleninu, a na svůj věk 23 let je velmi samostatná a cílevědomá. A, jakkoliv neuvěřitelně to zní, se svou „pramáti“ má několik nesporně shodných společných rysů ve vzhledu.“

Jedna z dalších návštěv má rozměr převážně osobní. Když vyšla v roce 2013 kniha o mém rodném domově Utonulý mlýn, přijela Helena tehdy sólově s přáním poznat konkrétní místa, na nichž se děj knihy odehrává. Tato místa, která dodnes patří ke klenotům uloženým v mé paměti, Helena potom komentovala s hlubokým porozuměním, a když jsme se loučily, řekla: „Je to napsáno tak, jako bys tady ve mlýně pořád žila.“

Dívala jsem se, jak odjíždí, štíhlá, mladistvá, stále dívčí, na svém spolehlivém velocipédu naší starobyitou uličkou. Ten pohled se mi vybavuje se vši barvitostí i ve chvíli, kdy toto píšu. Samozřejmě bych měla dodat ještě mnoho, čím Helena přispívá a prospívá našemu pammrovskému snažení. Na závěr alespoň její iniciativa, s níž udržuje stálé kontakty s našimi významnými příznivci Petrem Holmanem, Janem Šťastným, Elaine Ellerovou, Alenou Blažejovskou a Zuzanou Ticháčkovou. Zejména důležitá je její blízká spolupráce s Miladou Škárovou a též s autorkou této stati. Bez Heleny si už naše působení nedovedeme představit. Milá Heleno, velké dík a přání, které adresovala Anně Pammrová často svým přátelům: „Zárný klid trvale!“

H. Elena Pernicová přijímá přání k narozeninám od pana Stanislava Bělíka

KOUSEK CESTY SPOLU

(K výročí úmrtí PhDr. Karla Fice)

Vlasta Urbánková

Byl srpen roku 2005. Abychom uctili památku dr. Karla Fice, s nímž jsme se v červenci naposled rozloučili, vypravili jsme se s panem Stanislavem Bělíkem do jeho rodného Drahonína. Zastavili jsme se nejdříve u nízkého domku, kde prožil náš vzácný přítel svoje dětství, aby jej výtvarník mohl zachytit v drobné kresbě. Jakkoliv byl celý dospělý život Karla Fice spojen s Tišnovem, vztah k Vysočině se nikdy nepřerušil. Tato okolnost byla jedním z důvodů, že se naše cesty v 90. letech setkaly.

Právě on nás přivedl po břehu říčky Loučky k Šafránkovu mlýnu, který leží v drahonínském katastru. Poněvadž sem přicházela na návštěvu i Anna Pammrová, mohl nám dr. Fic předat mnoho informací, které získal od pamětníků, a to nejen o návštěvnici ze žlutého domku nad řekou, ale i o rodině Havlových. Rozhovory na pammrovské téma pokračovaly zejména po jeho vstupu do našeho sdružení, jehož členem se současně s ním stal i

dr. Josef Zaccal. Oba odborníci znali zejména regionální historie významně pozvedli úroveň našeho snažení, jejich vytrvalý zájem byl pro nás povzbuzením a ctí.

Oba se výrazně podíleli na organizaci oslav narození Anny Pammrové v roce 2000, zásluhou dr. Fice bylo pozvání prof. Zouhara, předního brněnského filozofa, který zhodnotil na vernisáži výstavy *Návrat Anny Pammrové* zasvěceným způsobem význam do té doby téměř zapomenuté mimořádné ženy. Do poloviny prvního desetiletí nového století se pan doktor zásadně zasloužil o vydání dvou životopisných děl o naší protagonistce - v roce 2003 to byla Antieva a těsně před svou smrtí v létě 2005 zajistil vydání biografického titulu - Anna Pammrová, životopis, o který se zasloužila Alma Křemenová. Autorka této vzpomínky je mu dodnes vděčná za odborné přispění a jazykovou úpravu publikace *Klíč ze dna paměti* a množství materiálu ke knize *Utonulý mlýn*, jejíhož vydání se bohužel už nedožil.

Když jsme se v podzimním čísle věstníku v roce 2005 s Karlem Ficem loučili, nalistovali jsme ve sbírce Bohuslava Reynka *Odlet vlaštovek* báseň *Krůpěj deště*.

*Krůpěj deště na kaluži
kreslí živou, bílou růži.*

*Bílá z černých mraků slétla
hvězda slibu, vážka světla.*

*Ale ve vln křídlech hasne
roztrhané srdce jasné.*

Domovem nejskromnějšího z básníků byl Petrkov, který zde připomínáme proto, že jej s námi pan doktor také navštívil, stejně jako mnohá pamětihodná místa, k nimž jsme putovali při našich literárně a historicky orientovaných zájezdech. Nejen v Petrkově, Jaroměřicích a Tasově je stále s námi. Jsme s ním především v Tišnově, do jehož historie se hluboce zapsal.

CO SE UDÁLO

• ZÁSILKA, KTERÁ PŘEKVAPILA A POTĚŠILA

Po delším čase se ozval dnes už emeritní předseda Společnosti Františka Bílka pan Aleš Nevečeřal. V úvodu dopisu děkuje za stále zasílání Věstníku Společnosti Anny Pammrové a pokračuje: „Přináší mi vždycky nové poznatky o lidech kolem Otokara Březiny. Vyříd'te, prosím, poděkování paní Miladě Škárové za její opravdu hluboký vhled do života a díla Anny Pammrové, její srovnání s Emilií Lakomou stejně jako napojení na práce R. Steinera, prostě za celý její příspěvek na sympoziu Otokara Březiny v 2014 v Praze.“ Závěr dopisu patří opět našemu Věstníku: „Není mnoho regionálních sdružení, která jsou schopna vydávat tiskovinu na lokální úrovni. Velmi kvituji, že váš rozhled je rozšířen na osobnosti po celém kraji (např. na akademického malíře Emanuela Ranného, byl členem Hollaru, či za nyní již osiřelý Petrkov).“ Slova, která potěšila, vystřídalo překvapení. K dopisu pan Aleš Nevečeřal přiložil svou básnickou sbírku, která vyšla v podobě působivé bibliofilie v Praze 2012. Jemnost veršů zvýrazňují dvě původní grafické ilustrace Karla Demela. Sbírka nese název POUTNÍ MÍSTA.

Jsou to místa setkávání blízkých bytostí, putujících k sobě po cestách souznění. Křehké verše jsou protkány motivy důvěry, naděje, vláhy, pohledy do hlubokého nebe, v němž lze tušit hvězdy. Jakkoliv převládající dojem z veršů má mnoho společného s nadechnutým akvarelem, vstupuje do něj i ozvěna drsné reality, úděl člověka se stává často břemenem, plným životních zkoušek. Tuto skutečnost předkládá autor čtenáři v podobě jemných kontrastů.

Nasyp ten popel do větru, aby ve vzpomínkách stal se lékem.

Strom života usychá od kořenů, ztratí-li se vláha důvěry.

*Osud však není jen vězením, každá duše stoupá,
až do míst, kde jednou najde svůj vlastní svatý grál.*

Drsné doteky doby a světa nemohou zničit naději, i v hluboké tmě „chytáš odlesky hvězd“ a pohled vzhůru vyvolává představu nesmírné hloubky. Jeden každý se může do ní ponořit, když potlačí malodušnost a rezignaci - „vesmír je v nás,

(.....), *dotýkáš se duhy, abys pravdu nalezl...* “

I ztrátou lásky nebo přátelství prolíná v předpolední básni sbírky pouze jemný smutek:

„.....kdo jako toulavý mrak tápe v nejistotě, v zahradách souznění už usychají růže...”

Poněvadž se celou sbírku prolínají přírodní motivy, nepřekvapí jedno z přímo pojmenovaných poutních míst – les.

„Když v lesním chrámu poklekneš, najdeš tam své poutní místo.”

Jistě si někteří čtenáři vybaví větu ze životopisné publikace o Anně Pammrové:

„Chrámem byl pro ni les.”

Pravou pointu pak nalezneme v úvodní básni, v níž se setkávají dvě roviny celé sbírky – tíha života a naděje v srdci.

*Tak přes mnohá bloudění,
kdy i hvězdy se nám skryly,
spolu vždy víme, kdy sejít se opět
na poutních místech v srdci.*

● VÝJIMEČNÝ NÁVRAT DVOU BÁSNÍKŮ

Vlasta Urbánková

Záměr představit veřejnosti paralelní výstavu dvou svébytných umělců se ukázal jako mimořádně přínosný a svým způsobem symbolický. Že se sešli v prostorách Zlínské galerie výtvarného umění Vítězslav Nezval a Jiří Kuběna, můžeme chápat z více pohledů. Především je tu příbuznost v hloubce a rozsahu básnické imaginace, rovněž ve způsobu inspirace klasickými formami – oba jsou například autory brilantních sonetů – pro oba byl výsostným vzorem Otokar Březina a nepominutelná je jejich životní jistota, moravská země. Důležitá je též orientace i na jiné druhy umění – realizovali se též jako malíři, oba jsou známí jako recitátoři, nejpůsobivější je Kuběnovův přednes jeho vlastních veršů. Jejich poezie jde ruku v ruce s hudbou.

Bylo tedy více důvodů představit oba umělce současně a vnímavý divák nebo posluchač mohl tuto prezentaci chápat ve smyslu jisté metafory, totiž jako dvojí návrat. Vítězslav Nezval je po řadu let připomínán jen velmi málo, Jiří Kuběna se vrátil před svoje publikum jako rétor po více než půl roce.

Když 20. února vystoupil ve Zlíně v přeplněném Grafickém kabinetu na derniéře výstavy Kuběna a Nezval, byla přítomna i Alena Blažejovská, která natočila pro svůj pořad Zelný rynek dlouhý vstup, v němž se Jiří Kuběna zasloužil o návrat básníka Nezvala prostřednictvím svého srdce. Hovořil nejdříve o tom, jak na přelomu 60. a 70. let vyměnil na určitý čas poezii za štětec a paletu srovnával poezii s výtvarným uměním. Více než podobnost zdůrazňoval prolínání – poezie zahrnuje obraz i slovo, hovoří téměř ke všem smyslům, je obrazná i zvukomalebná, poezie je hudba slov. Tento pocit dokáže vyvolat Jiří svým nezaměnitelným přednesem, kterým nadchl i posluchače březnového Zelného rynku. Jakkoliv hovořil o nejvýraznějším rysu Nezvalovy poezie – přirozenosti a prostotě, vybral si k recitaci části básně Na břehu řeky Svatky. Nám, kteří na jejích březích reálně žijeme, přešly tyto verše doslova do krve. V přednesu našeho snad nejoblíbenějšího recitátora zněla oslava temné řeky jako tichý chorál. V něm se proluly prostota a patos, bez něhož je básnický projev nemyslitelný.

*Jsou možná hezcí řeky, mají větší třpyt
než tento teskný břeh, než temná řeka Svatka,
a přece musil jsem tu každoročně žít,
jsou možná hezcí řeky, mají větší třpyt,
však nechodila k jejich břehům moje matka.*

*Jsou možná země, kde je voda modravá
a nebe modravé a hory modravější,
a přec mou zemí navždy bude Morava,
jsou možná země, kde je voda modravá,
a přec mi nejsou drahé jak ta země zdejší.*

Velmi šťastnou ruku měl při svém výběru Jiří Kuběna při svém výběru pasáží z nádherné Ódy na návrat Karla Hynka Máchy. Úzkost krutých chvil, kdy hrozilo rodné zemi smrtelné nebezpečí, je nasycena jemným patosem, mateřština tu zní navzdory teskným chvílím Máchova pohřbu na Vyšehradě jako něžné pohlazení. Zejména v Jiřího podání

zaplavuje posluchače hudba slov. Vybíral z obsáhlé skladby jen některé úryvky, citujeme několik celých slok, nelze odolat:

*Vzduch májový jenž přes tu zídku vane
Je pozdrav krásné zemi milované
Té zemi nevinné té zemi bez hranic*

*Té zemi na níž nebe křivdu páchá
A s níž teď splynul Karel Hynek Mácha
Bud' zdráva vlasti má a nermuť již svou líc*

*Bud' zdráva Vltavo tvé stříbropěnné struny
Nám vyhrávají s harfou o slávě
Zatím co Vyšehrad ční v svitu jasné luny
Jak nachýlená stráž jež hledí k Vltavě*

*Bud' zdráva Vltavo Vltavo mramorová
Teč dál tím městem jež je zakleto
A zpívej zpívej si dál Libušina slova
A hrej nám Smetanovo kvarteto*

Díky Aleně Blažejovské jsme mohli být alespoň zprostředkovaně přítomni návratu obou básníků. Děkujeme Jiřímu Kuběnovi za to, že se o návrat Vítězslava Nezvala také zasloužil, a přejeme mu, aby nás po překonání své nemoci ještě dlouho provázel po luzích a hájích poezie.

● BESEDA K DOKUMENTÁRNÍMU FILMU BERMUDSKÝ POETICKÝ TROJÚHELNÍK NAD VYSOČINOU

Jana Krytinářová

V Muzeu města Tišnova se v neděli 19. dubna 2015 sešli členové Společnosti Anny Pammrové s krajinářskými architekty Markétou a Petrem Veličkovými, aby si poslechli podrobnosti a dojmy z natáčení filmu *Bermudský poetický trojúhelník nad Vysočinou*. Dokument zvítězil na 10. Evropském filmovém festivalu o umění Arts & film 2014.

Při zadání názvu dokumentu do vyhledávače na internetu je možné si přečíst následující text:

Českomoravská vysočina je kraj, kde se na malé ploše narodili a vyrostli velcí umělci. Čím je tento kraj zvláštní? Dokument Ljuby Václavové a Václava Cílka o Vysočině oslavuje - nenápadně, ale emotivně uměleckými texty, obrazem a hudbou - Vysočinu jako kraj, kde na malé ploše, během necelého jednoho století, se narodili a vyrostli velcí umělci. Především básníci, ale i hudebníci a výtvarníci, kteří svým dílem a většinou i životem zůstali spjati s tímto krajem. Pokud si graficky vyneseme místa jejich narození, života, tvorby a u většiny i místa hrobu, můžeme vytvořit jakýsi poetický trojúhelník nad Vysočinou. Z mnoha jmen básníků, spisovatelů, malířů a hudebníků se dokument zabývá jen těmi nejznámějšími - Bohuslav Reynek, Jakub Deml, Jan Zrzavý, Antonín Slaviček, Bohuslav Martinů, Otokar Březina, Martin „Magor“ Jirous, ale i Gustav Mahler. Různorodost filosofického, náboženského, ale i politického zaměření jednotlivých autorů je velmi inspirativní - přátelství mezi katolíky Zahradníčkem a Demlem je pochopitelné, přátelství Zahradníčka a proletářského Halase je udivující. Putování za geniem loci Vysočiny provázejí přírodovědec Václav Cílek, literární historik a spisovatel Jaroslav Med, básník a publicista Miloš Doležal a krajinářská architektka Markéta Veličková.

Besedu vedl Petr Velička, který pro film vybíral vhodné lokality a spolupracoval během 10 natáčecích dnů s renomovaným kameramanem Josefem Nekvasilem. Zdůraznil i význam a umění střihu při filmové tvorbě. Jeho slova doplňovala a atmosféru natáčení dokreslovala svými poznámkami Markéta Veličková.

Při závěrečném promítání na větší formát, než má televizní obrazovka, vynikl soulad mezi záběry reálné krajiny, jejího malířského ztvárnění, citovanými uměleckými texty, doprovodnými slovy a hudbou, kterou vybíral Jiří Václav. Účastníky besedy potěšilo uplatnění záběrů na Chlébské, aleje na Moravci, pohledů do krajiny ze Zubštejna a dalších, které poznávali.

Nakonec si dovolím osobní poznámku - celkový dojem z tohoto filmu sílí při opakovaném zhlédnutí. Za besedu ještě jednou děkuji Markétě a Petrovi Veličkovým.

- V sobotu **7. března** jsme vyslechli dlouho očekávanou přednášku JUDr. Jana Šťastného

Anna Pammrová a Franz Kafka – paralely životů

Na první pohled jde jistě o hodně překvapivé srovnání, oba měli ale mnoho společného, a to nejen zahradničení, vegetariánství a literaturu. Jan Šťastný nám poutavě přiblížil některé podobnosti v životě Anny Pammrové a Franze Kafky, na které narazil při svém historickém bádání.

Ve stejný den jsme si poslechli ještě jednu jeho přednášku: **Theodor Rech, příběh záhadného vzkazu**, která se konala v kavárně Pohoda v Tišnově a je přímo spjata s historií tohoto místa.

V čalounění židle pro tuto nedávno nově vybudovanou kavárnu byl totiž nalezen 70 let starý vzkaz vězně mířícího do Osvětimi. J. Šťastný přidal další zjištěná fakta k odpovědi na otázku, kdo byl Theodor Rech a zda a jak přežil válku.

CO SE CHYSTÁ

- Na sobotu **19. září připravujeme slavnostní odpoledne** motivované dvojím pammrovským výročím v tomto roce. Pro toto setkání jsme si zamluvili prostory galerie Diana a na přípravě programu průběžně pracujeme. Více se včas dozvíte na pozvánkách.

- V neděli **20. září nezapomeňte poslouchat Český rozhlas**, ve 20 hodin se v cyklu Schůzky s literaturou na stanici Český rozhlas Vltava bude vysílat hodinové pásmo ze vzájemné korespondence Anny Pammrové a Otokara Březiny, které připravila dr. Alena Blažejovská.

DOPORUČUJEME

Milí přátelé,

v tomto čísle Věstníku píší, oproti zvyklostem, o dvou umělcích. Tím prvním je letošní osmdesátník, básník, prozaik, dramatik, překladatel, vysokoškolský pedagog Antonín Přidal. Tím druhým je jeho přítel, výtvarník Bohumír Matal. Určitě máme na paměti Přidalova populárně naučná pásma brněnského rozhlasu. Rád jsem sledoval Malou školu poezie i Malou školu přednesu. Vzpomínám na jeho televizní cykly Klub Netopýr a Z očí do očí. Za publicistickou činnost obdržel v roce 1998 novinářskou Cenu Ferdinanda Peroutky. Básník se věnoval také překladatelské práci. Díky tomu jsme poznali kupříkladu Dylana Thomase, G. K. Chestertona, Johna Updika, Lea Rostena a další. Za překladatelskou činnost mu byla v roce 2007 udělena Státní cena.

Věnujme se však jeho básnické tvorbě. První básnická sbírka „Neznámí ve městě“ je ovlivněna poetikou Jana Skácela. Hlavním tématem je nenápadný, tiše žitý lidský osud. Sbíрку „Smrt na ostrově“ inspirovaly následky cyklonu, který v roce 1963 postihl Kubu. Nejkrásnější a nejpůsobivější verše A. Přidala jsou ty, které vyšly samizdatově v osmdesátých letech minulého století. O jejich vzniku autor řekl:

„V polovině osmdesátých let navrhl malíř Bohumír Matal, abychom některé své práce spojili do ucelených cyklů. Ne tak, aby se básně a kresby navzájem ilustrovaly, ale aby vytvářely řady spřízněné životním pocitem. Pocitem nahého v trní, dodal. Tím napověděl název pro první z nich. K názvu druhého souboru „Hlavy – nehlavy“ nás přivedly hovory o tenké hranici, která dělí lidské věci od jejich popření. Další řady se měly jmenovat „Dvojice“ a „Výkřiky“ Matal si umínil uložit originály co nejpečlivěji, aby to bylo připraveno, až přijde čas. Toho času urputně vyhlíženého se nedočkal. Zemřel 7. července 1988 v Prudké u Doubravniku, ve svém mlýně, který býval pro tolik lidí světlým místem v černých hodinách a letech. Kniha *Sbohem, ale čemu* zahrnuje básně a kresby z cyklů „Nahý v trní“ a „Hlavy – nehlavy“. K nim jsou připojeny „Dvojice“, sestavené dodatečně v letech 1989 – 1991.“

Uvedenou knihu vydalo v roce 1992 nakladatelství Kruh v Hradci Králové. Vybral jsem z ní tři básně a tři úchvatné Matalovy ilustrace. Báseň *Poprvé* je z cyklu „Nahý v trní“. Cyklus „Hlavy – nehlavy“ představuje báseň *Ptačí herci*. Třetí část knihy, cyklus „Dvojice“, prezentuje báseň *Nova*. Ilustrace Bohumíra Matala pro tisk ve Věstníku připravil inženýr Petr Holík. Snad se mi podařilo ukázat dokonalé souznění

básníka a malíře. Snad si i verše a kresby vyhledáte a potěšíte se jimi.

Vlastimil Otáhal

Antonín Přidal

POPRVÉ

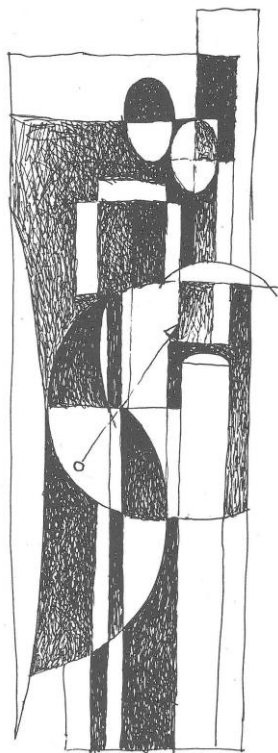
Na líci světa krásný průnik rubu

vetkaný ve mně patnáctiletém
Obrovská koruna červeného dubu
zamžená celá vlastním dechem

Jen obden šel jsem si
pro toto zjevení
v dusivém červenci
zahradní puklinou zdi

Sám sobě zamžen sebou samým
namísto hrdla úzký stvol
stál jsem a hleděl na ten strom
až jazyk nikdy neslýchaný
z něj a ze mě
viditelně
začal spřádat
dohovor

Na líci světa krásný průnik rubu
Nejasná hlava červeného dubu
s mým tvrdým tělem Dva svislé stíny
něčeho stejného A každý jiný

PTAČÍ HERCI

U malíře na pekelci
slétali se ptačí herci
Hráli život Hráli různě
Různě krásně různě hrůzně
Strojní pomník Mrakovrak
ptačí nehet Mužský dráp
Zobák z plechu Dráty z cév
Pochod křídel Střevní zpěv
Proslov peří Kostí slov
Káně zvané lidilov

Mezi nimi jeho hlava
nestrakatá popelavá
vejce z jiných dob
barvila jim zob
Svítila si na ně vínem
kreslila jim nebe dýmem
dělala jim větve z trámů
lákala je z noci k ránu
tahala ta hejna děsná
ze sna ven A nejen ze sna

NOVA

Až po tomto životě
který mohl být lepší
a bez tebe horší
vyjdeme ze své kůže

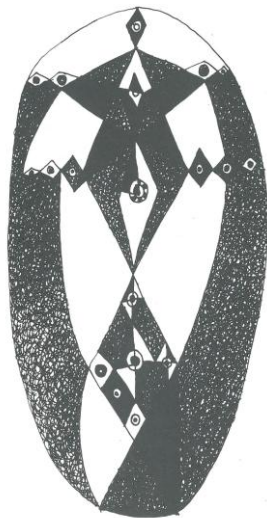
volej mě k sobě
ze všech nových sil
Obejmeme se pevně
jak nikdy na zemi

A nejen my dva
Tolik stisků
nedočkavých a prudkých
ucítíme

na dávných rukou
na bocích spáncích zádech
z tolika stran obrosteme
novým svahe

že bude z nás hora
hora jen z doteků
tepla
a vláh

Průsvitná hvězda
propuštěná z touhy

**ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI ANNY
PAMMROVÉ K 31. 12. 2014**

Pokladna k 16. 11. 2013	10 039, Kč
Příjmy celkem	4 390,- Kč
z toho příspěvky	4 050,- Kč
Dopisy aj.	340,- Kč
Výdaje dle účtů č. 1/14 – 27/14	9 280,- Kč
Pokladna k 31. 12. 2014	5 149,- Kč

Vypracovala: Jana Krytinářová

Kontrolovali revizoři účtů: Marie Minaříková a Jarmila Ondrová

DOŠLO PO UZÁVĚRCE

POZDRAV OD ELAINE ELLER

Zdravím všechny přátele v České republice. Moc ráda jsem o vás zase slyšela a omlouvám se, že nejsem v kontaktu s vámi častěji.

V srpnu loňského roku se nám narodil syn, jmenuje se Orville Jude Ledbetter Young. Je s ním velká zábava a moc rád se mazlí. Dcerce Audrey budou v září čtyři roky, je velká a chytrá a má velký smysl pro humor. Na konci léta začne chodit na tři dny v týdnu do školky.

Můj manžel Michael učí 12 – 14leté žáky se vzdělávacími problémy. Chystáme se na velkou změnu v našem životě, přemýšlíme o přestěhování do nějakého jiného města. Nevíme ještě přesně kam, ale doufáme, že to bude někde, kde bude hodně stromů a víc vody než tady, protože poslední dobou je v Kalifornii strašlivé sucho.

Žiji nyní hlavně pro svou rodinu, chci si užít děti, dokud jsou malé. Rostou tak rychle! Na čtení nebo psaní česky nemám čas, ale nedávno jsem se seznámila se ženou, která pochází z Ostravy, a doufám, že se spřátelíme. Často vzpomínám na návštěvu České republiky před pěti lety a doufám, že se k vám během pár let zase podíváme. Chtěla bych, aby Audrey slyšela češtinu, dokud je ještě malá.

S mnoha pozdravy Elaine

S očekáváním plánovaného letního setkání u Hubálků na Pammrově uveřejňujeme dvě vzpomínkové fotografie Milady Škárové z těchto míst:

Říjen 2005

(D. Motyková, V. Urbánková, M. Škárová, M. Herzlík, M. Hubálková)

Srpen 2010

(Z. Ticháčková, E. Eller, M. Škárová, R. Hubálek, D. Motyková, M. Hubálková)

VÝZVA

Máte oblíbenou knihu?

Znáte verše, které vás oslovují v různých životních situacích? Četli jste moudrý výrok přesahující časové hranice?

Podělte se s námi, napište nám o nich! Stačí krátké upozornění v rozsahu 2 – 3 vět. Vaše typy budou použity v dalších číslech Věstníku jako krátké glosy našich čtenářů a členů Společnosti Anny Pammrové.

Kontakty: písemně na adresu Vlasta Urbánková, Drásov 190, PSČ 664 24, nebo na e-maily dále uvedené.

Těšíme se na vaše příspěvky!

*Krajinářští architekti Markéta a Petr Veličkovi při besedě
v Muzeu Města Tišnova v dubnu 2015
(foto Miroslav Cecava)*

*Václav Zábřha předává informace o brněnském setkání členů Společnosti Otokara Březiny věnovaném překladům Březinova díla do ruského jazyka.
(foto Miroslav Cecava)*

Upozorňujeme na naše webové stránky s následující adresou:
annapammrova.cz

Kontaktní adresy:

Vlasta Urbánková, 664 24 Drásov 190

Vladimír Chalupa, email: vlado42@volny.cz

Jana Krytinářová, email: krytinarovaj@seznam.cz

Toto číslo připravili: Vladimír Chalupa, Vlasta Urbánková a Helena Pernicová

Redakční úpravy textů: Vladimír Chalupa

Příprava pro tisk: Helena Pernicová